

BOLIGENERGISKOLE

Sikring af en energirenovering

Udarbejdet af: Frederikshavn Boligforening

Projektet er støttet af Ministeriet for By, Boliger og Landdistrikter og Frederikshavn Boligforening.

BoligEnergiSkole

Sikring af en energirenovering

BoligEnergiSkole for beboere og
driftsmedarbejdere ved energirenovering
af almene etageboliger.

Indhold

Projektets hovedformål	3
Projektets aktiviteter	4
Succesmålene er opfyldt.....	5
Dele af projektet, er ændret eller opgivet i processen.....	7
Sidegevinst ved projektet.....	8
Smiley panelet	9
EL	10
Vand	10
Varme	10
Fugt	11
www.godboligenergi.dk	12
det vil vi gøre fremover	13
Bilag	14

PROJEKTETS HOVEDFORMÅL

- BoligEnergiSkolen skal vække en interesse og forståelse for, at indeklima og energi, har en sammenhæng.
- BoligEnergiSkolen skal være med til, at skabe en adfærd hos beboerne og ansatte, så hensyntagende til indeklima og energi, bliver en naturlig handling i dagligdagen.
- BoligEnergiSkolen skal skabe ambassadører som vil være med til at udbrede, interessen for indeklima og energi.
- BoligEnergiSkolen skal være med til at energirenoveringen, bliver en succes. Beboeren får en ”gevinst” ved at fastholde den nye adfærd, både i form af en sundere bolig, men også en mindre forbrugsudgift til, varmt vand og varme.

BoligEnergiSkolen skal være med til at give beboerne og ansatte en mulighed for at føle og udtrykke:

”jeg tager ansvar, og jeg gør en forskel for vores miljø”.

PROJEKTETS AKTIVITETER

- BoligEnergiSkolen med undervisning og information om projektet og energi og indeklima generelt.
- At skabe en meget enkel og brugervenlige måler, som beboerne ønsker at bruge og som visualiserer forbrug og fugtighed i forhold til forventet forbrug. Måleren skal være synlig i boligen og vise tidsaktuelle målinger automatisk, så beboerne ikke behøver at aflæse tal på forskellige målere, rundt om i boligen.
- Anvendelse af IT med hjemmeside og direkte adgang til information og gode råd om energibesparelser og indeklima og herunder detaljeret information om eget energiforbrug med mere, i skemaer med tal og figurer og mulighed for egne beregninger og statistikker for de beboere, der vil vide mere.
- Boligforeningen har et ønske om, at medvirke til udbredelse af, at påvirkning af adfærd er muligt og nødvendigt, hvis energimål skal overholdes.

SUCCESMÅLENE ER OPFYLDT

- Målet med energibesparelse er opfyldt med et væsentlig lavere energiforbrug end forventet, i forhold til de teoretiske beregnede energibesparelser.
- Med hensyn til bedre indeklima har vi konstateret, at beboerne reagerer på en sur smiley ved for høj fugt i boligen, ved at kontakte Ejendomsfunktionæren, med et ønske om vejledning.
- Forventningerne om smiley panelets motivationsfaktor er også indfriet. I dag, mere end et år efter indflytning, bruges smiley panelet fortsat. Indeklima og energibesparelser er fortsat en del af dagligdagen og opfattes som noget, der er efter beboernes eget ønske og for beboernes egen skyld. Placering af smiley panelet ved indgangsdøren er en væsentlig årsag til dette, idet beboerne dagligt påvirkes af smiley figurerne.
- En væsentlig grund til smiley panelets succes er, at den er tidsaktuel, så beboerne til enhver tid kan se luftfugtigheden i boligen og energi forbruget, og dermed hele tiden kan holde sig ajour med forbruget i forhold til budgettet, - om det indbetalte aconto bidrag passer med aktuelt forbrug.
- Skulle der være et højere forbrug end beboernes aconto bidrag dækker, ville en naturlig reaktion være, at bede om at få forhøjet a conto bidraget. Det er ikke sket. I stedet har beboerne ”taget kampen med smiley’en” op, og bragt forbruget ned. Motivationsfaktoren i smiley panelet er meget højt, og beboerne tvivler ikke på den: ”Smiley’en har altid ret”.

- Ambassadørrollen er meget udpræget hos ejendomsfunktionærer, mens beboerrepræsentanterne kun i begrænset omfang har brugt deres ambassadørrolle. De vil blive inviteret i forbindelse med start af en række forestående renoveringsprojekter, hvor de skal fortælle om deres erfaringer med renoveringer, og det at bo i tætte energirigtige boliger.
- Hjemmesiden om energi med mere er en succes på den måde, at den bruges som opslagsværk, hvis der ønskes viden om anlæg og systemer, og til søgning efter råd om energibesparelser. Derimod bruges hjemmesiden eller facebookgruppen i meget begrænset omfang til debat og udveksling af erfaringer. Det sker, som sædvanligt i almene boligafdelinger, på beboermøder og ”opgangen og i vaskeriet”.
- Beboerne har også taget godt imod foldere og vejledninger i papirform, der egentlig var tænkt som et alternativ til hjemmeside med mere. Vi kan konstatere at disse er nødvendigt i stort omfang og ønsket af langt de fleste beboere.
- En af målene med projektet er, at det skal formidles bredt i boligbranchen og især i almene boligorganisationer. Det er sket ved en række foredrag i den almene boligsektor og f.eks. ved foredrag i Energiform Danmarks messer og Building Green i Forum. Derudover har det været præsenteret i DR og TV2 samt radio, der også har viderebragt beboernes begejstring for smiley panelet.
- En sidegevinst for boligforeningen er, at Frederikshavn Boligforening er kendt i hele landet, som dem med smiley panelet.

DELE AF PROJEKTET, ER ÆNDRET ELLER OPGIVET I PROCESSEN

- Tanken om at gennemføre BoligEnergiSkolen som en almindelig aftenskole eller efteruddannelse måtte opgives. Der skulle være eksterne professionelle undervisere med særlige kompetencer indenfor energi, klima, miljø, teknik og så videre suppleret med boligforeningens personale.
- Der blev taget godt imod ideen med BoligEnergiSkolen og dens mål og indhold, men beboerne ønskede ikke en ”skoleform”, og ordet ”skole” var negativ for mange.
- I stedet ønskede beboerne, at den kendte møde kultur med beboermøder og arbejdsgrupper med mere også skulle omfatte debatter, viden og information om energi og det at bo i tætte velisolerede boliger. Det skulle ske som en del af de ordinære møder, men også med ekstraordinære møder med temaer som f.eks. brug af smiley panelet.
- Den vidensdeling mellem beboerne, som var ønsket, sker også i det daglige i ”opgangen og vaskeriet”.
- Beboerne har fulgt op på intentionerne omkring BoligEnergiSkolen og har f.eks. bedt om gennemgang af et igangværende Smiley panel, hvor mange beboere mødet op i en beboers bolig og fik en intensiv undervisning i brugen af denne.
- Dermed er BoligEnergiSkolen en succes med hensyn til formål, indhold og formidling, men kunne ikke gennemføres som en skolemodel.
- Dette har også betydet, at hjemmeside domænet ”boligenergiskole” er ændret til www.godboligenergi.dk

- Hjemmesiden og en tilhørende Facebook gruppe bliver ikke anvendt til debat og udveksling af erfaringer med mere, og er derfor ændret til et ”opslagsværk om energi og energiråd”, der til gengæld bruges af beboere, der ønsker viden om anlæg og systemer, og til søgning efter råd om energibesparelser.
- Der var heller ikke interesse for et lokale med edb system med mere, hvor beboere i fællesskab kunne se resultater og udveksle erfaringer, hvorfor dette blev opgivet, men der er dog anskaffet en computer til ejendomsfunktionærkontoret, som beboerne kan bruge, hvis de ønsker det.

SIDEGEVINST VED PROJEKTET

- En væsentlig del af BoligEnergiSkolen var at skabe en kommunikation, der var målrettet og målgrupperettet
- Kommunikationsfirmaet, Tankegang, blev bedt om at skabe en ny pædagogisk platform, hvor samtaler, præsentationer og informationer samt debatter skal være tilpasset beboerne.
- De løsninger og aktiviteter som Tankegang iværksatte, har været givende for boligforeningen, der bygger videre på dette og bruger det i beboerdemokratiet ved møder og information med mere.

SMILEY PANELET

EL

Glad smiley med solbriller, samt teksten sol-el betyder at det el du bruger lige nu, kommer fra solcellerne og det er nu billigst for dig at bruge dine tunge energi slugende apparater. Samtidig illustrere glad smiley, at dit elforbrug er i orden.

Vand

Vælg sidste døgn, sidste uge eller sidste måned. Trykker du på en af knapperne kan du se lejlighedens forbrug i forhold til det forventede forbrug – det du betaler aconto.

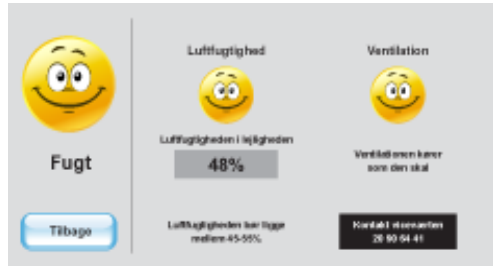
Varme

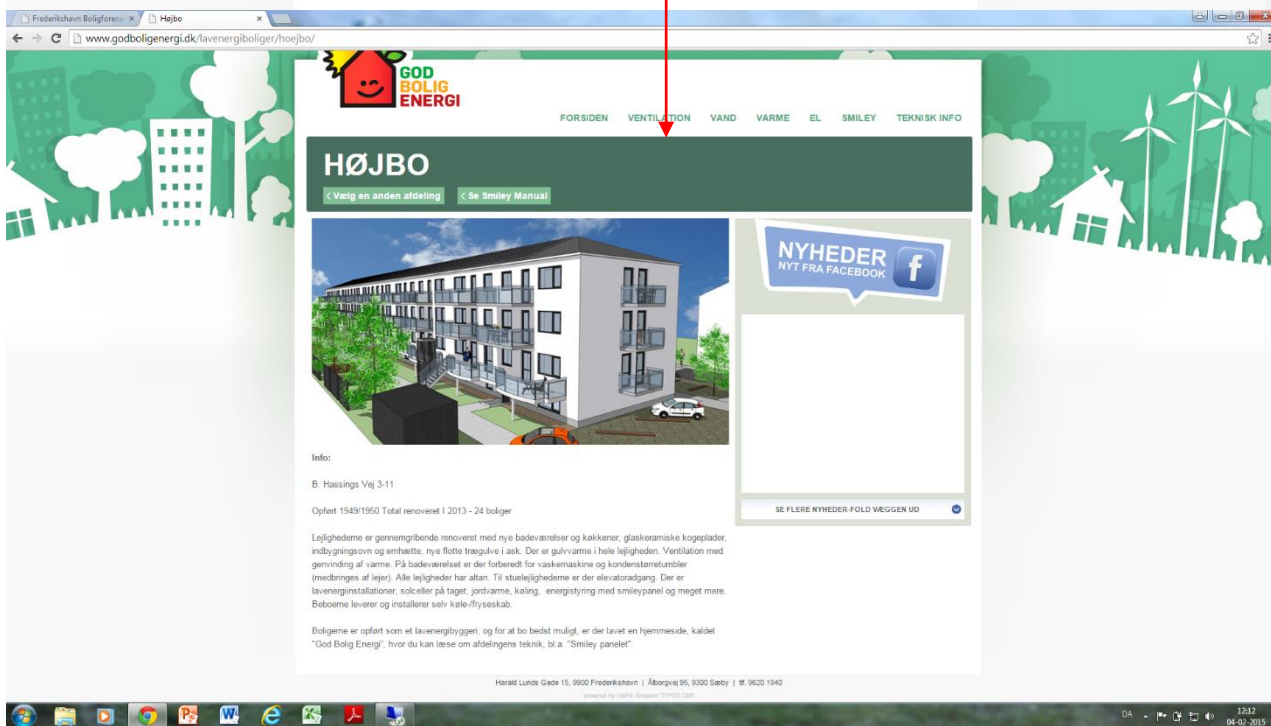
Vælg sidste døgn, sidste uge eller sidste måned. Trykker du på en af knapperne kan du se lejlighedens forbrug i forhold til det forventede forbrug – det du betaler aconto.

Fugt

Du kan følge luftfugtigheden i din lejlighed. Den svinger lidt efter årstiden. Hvis smiley'en for ventilation er sur, skal du kontakte viceværten.

DET VIL VI GØRE FREMOVER

- den udvidede beboerinddragelse med en særlig fokus på bo miljø og energi. Vi har oplevet at det giver et bedre socialt liv i afdelingen, efter at renoveringen er afsluttet. Smiley panelet og energien bliver et samtaleemne i afdelingen.
- Boligforeningen har valgt, at fortsætte BoligEnergiSkolen i en afdelingsmødemodel, men med de samme intentioner, som i forsøget. Fremover kaldes det ”godboligenergi” med henvisning til hjemmesiden www.godboligenergi.dk

BILAG

Tidslinje, forslag til forløb

Udarbejdet af Frederikshavn Boligforening i samarbejde med

Kommunikationsvirksomheden Tankegang

Entreprenørfirmaet Trigon

Energikonsulent Green Source

Tekniske konsulenter i firmaet Soft og Teknik

Projektet er støttet af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter

Kontakt

Jesper Nymark

teknisk chef

Ansvar

Kim Madsen

direktør